

Domácí mazlíčci a jejich potenciální riziko pro člověka

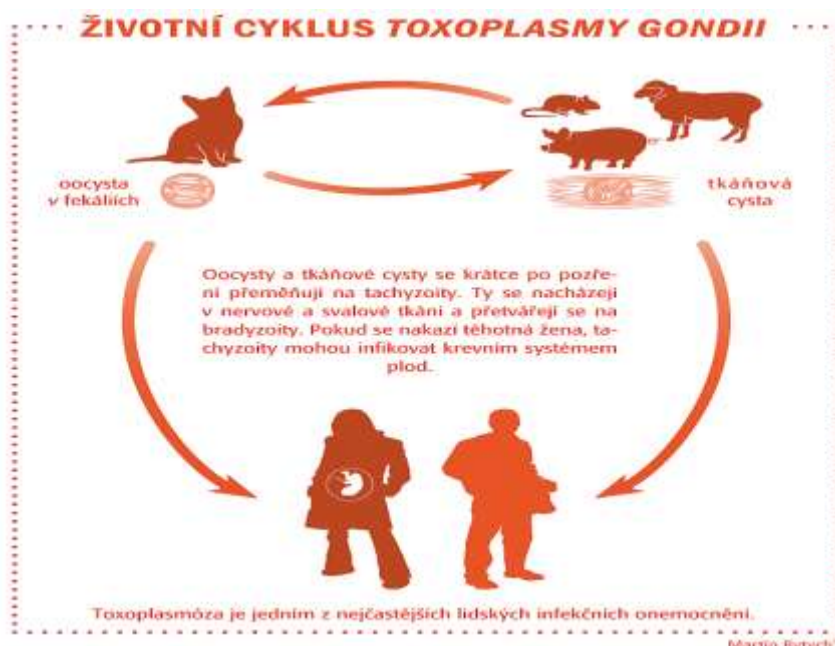
V českých domácnostech se velmi často chovají zvířecí mazlíčci, a to nejen psi a kočky, ale i menší hlodavci (krysy, potkani, morčata, křečci), malé šelmy (například fretky), nebo různé druhy ptáků a plazů. Tato zvířata mohou trpět řadou onemocnění, většina se na člověka nepřenáší, ale vůči některým je člověk vnímavý. Nemoci zvířat do značné míry závisí i na tom, zda jsou chována pouze v bytě, žijí volně venku, nebo dochází ke kombinaci obojího. Riziko nákazy klesá u zvířat, která jsou striktně chovaná v domácím prostředí. Zvíře nemusí jevit známky nemoci, ale jeho stolice, moč nebo sliny mohou obsahovat původce nákazy. Infekce může proniknout do organismu přímo a to při poškrábání nebo pokousání zvířetem. Nepřímo se onemocnění šíří špatně umytými rukama, kontaminovanou stravou nebo vodou, případně vdechnutím aerosolu při čištění zvířecích pelíšků a toalet.

Nemoci, se kterými se můžeme setkat, bývají parazitárního, bakteriálního nebo virového původu.

Mezi nejčastější parazitární onemocnění, kterými se můžeme nakazit od kočičích mazlíčků, patří **toxoplazmóza**- onemocnění způsobuje prvok *Toxoplasma gondii*. Infekce samotná běžně proběhne bez jakýchkoliv zjevných příznaků nebo varování, může zasáhnout lymfatické uzliny, oči, nervový systém. Nákaza je velmi riziková v prvním a druhém trimestru gravidity, kdy parazit může projít přes placentu z matky na dítě a může způsobit potrat, předčasný porod či porod postiženého dítěte.

Dalším parazitárním onemocněním je toxokaróza, která je způsobena škrkavkami *Toxocary cati* nebo škrkavkami *Toxocary canis*. Larvy škrkavek u obou onemocnění žijí ve střevě koček a psů, ze střev migrují do různých orgánů, ve tkáních způsobují záněty s tvorbou uzlíků. Vylučují se spolu s trusem a jsou odolné vůči zevnímu prostředí.

Člověk se u toxoplazmózy i toxokarózy nakazí při manipulaci s kočičími toaletami, při práci s půdou na zahradě, která může být kontaminovaná kočičím trusem, konzumací neumytého ovoce a zeleniny, konzumací syrového tepelně neupraveného masa obsahujícího tkáňové cysty parazita, děti se mohou nakazit při hře na pískovišti nebo hřišti.

Bartonelóza- bakteriální onemocnění nazývané také jako nemoc z kočičího škrábnutí. Rezervoárem onemocnění je kočka, na kterou jsou bakterie přenášeny kočičími blechami. Bakterie se u blechy pomnoží v zažívacím traktu a spolu s trusem se vylučuje do kočičího kožichu. V průběhu péče koček o srst dochází u zblešených zvířat ke kontaminaci drápů infikovaným bleším trusem. Při hře nebo manipulaci s kočkou je prostřednictvím poškrábání nebo pokousání umožněn průnik infekce do organismu člověka. Objevují se pak potíže lokálního nebo celkového charakteru. Na kůži vznikají hnisavé ragády a dochází ke zduření regionálních mízních uzlin. K celkovým příznakům patří bolest hlavy, teplota, malátnost, bolest kloubů, svalů.

Od ptáků se můžeme nakazit **psitakózou, ornitózou či papouščí nemocí**- onemocnění vyvolává bakterie druhu Chlamydia psittaci. Vzniká atypický zánět plic (příznaky od chřipkového onemocnění s únavou, nevolností, horečkou po zánět dolních dýchacích cest a plic). Infekce u lidí obvykle vzniká vdechnutím prachu z trusu. V rámci prevence je nutná kontrola dovozu cizokrajných ptáků, u nich existuje povinná 45denní kúra krmivem s obsahem antibiotik, aby byla eliminována ptačí infekce.

Neměli bychom také zapomínat na infekce přenášené klíšťaty, neboť zvířata jsou těmito roztoči v letním období často napadena. Riziko pro člověka spočívá v infikování drobných ranek na rukách při vytahování infekčního klíštěte domácímu zvířeti. Chránit sebe i své chlupaté kamarády proti těmto roztočům je důležité zejména z toho důvodu, že klíšťata jsou přenašeči závažných infekčních onemocnění, jako je Lymeská borrelióza a Klíšťová encefalitida.

Nejjednodušší a nejlevnější způsob jak se chránit je prevence:

- odčervování zvířat
- konzumace řádně omytého ovoce a zeleniny
- používání rukavic při práci na zahradě
- mytí rukou (**nejen**) před jídlem
- zamezit zvířatům používat pískoviště a zahradu jako WC
- těhotné ženy a lidé s narušenou imunitou by neměli čistit kočičí záchod

Hlášené případy toxoplazmózy za posledních 5 let v MSK podle okresů

B58	BR	FM	KI	NJ	OP	OV	Celkem
2011	2	6	4	15	11	12	50
2012	4	6	3	16	10	16	55
2013	2	4	5	7	8	9	35
2014	0	4	2	4	5	9	24
2015	1	4	3	2	6	15	31

Hlášení případy toxokarózy za posledních 5 let v MSK podle okresů

B83.0	BR	FM	KI	NJ	OP	OV	Celkem
2011	0	0	0	1	0	0	1
2012	0	0	0	1	0	0	1
2013	0	0	1	1	1	0	3
2014	0	0	1	1	1	0	3
2015	0	0	0	0	0	1	1

Hlášené případy bartonelózy za posledních 5 let v MSK podle okresů

A28.1	BR	FM	KI	NJ	OP	OV	Celkem
2011	0	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	3	0	2	5
2014	0	0	0	0	0	3	3
2015	0	1	1	4	0	1	7